

Abstrakt:

Práce se zabývá obrannými mechanismy dětí mladšího školního věku a jejich vývojem. Teoretická část diskutuje zejména historii a vývoj koncepce obranných mechanismů, poskytuje přehled o diagnostických metodách, kterými je možné obranné mechanismy u dětí zjišťovat a referuje o současném stavu výzkumu obranných mechanismů a jejich vývoje u dětí a adolescentů. V závěru teoretické části práce jsou diskutovány koncepce „obran“ vycházející zejména z gestalt psychotherapeutické perspektivy.

V praktické části jsou u výzkumné skupiny dětí mladšího školního věku zjišťovány obranné mechanismy pomocí Testu pohádek a Tematicko-apercepčního testu a výsledky jsou diskutovány jak vzhledem k věku, pohlaví či inteligenci dětí, tak i vzhledem k výsledkům v ostatních výzkumných metodách. Porovnávají jsou zvláště možné souvislosti mezi obrannými mechanismy založenými na psychoanalytické teorii a polaritami vztahování se či styly kontaktu, které vycházejí z teorií současné gestalt psychoterapie a integrativní psychoterapie. Tyto jsou zjišťovány dotazníkem na typické projevy dítěte v zátěžových a konfliktních situacích a inventářem typických projevů chování dítěte, které vyplnili vychovatelé dítěte.

Výsledky metod naznačují existenci jistých vzájemných souvislostí, výzkumné metody se také vzájemně doplňují a podávají tak komplexnější pohled na osobnosti dětí výzkumné skupiny, jejich způsoby interakce s okolím i úroveň zralosti jejich obranných mechanismů.

Klíčová slova: obranné mechanismy, Test pohádek, Tematicko apercepční test, Gestalt psychoterapie, děti mladšího školního věku